

INTERNÍ SDĚLENÍ*Změna metody stanovení DHEA-S
– nová generace***Určeno: Všem primářům, lékařům, vrchním a vedoucím sestřám****Od 30.9.2025 přechází Centrální laboratoř na DHEA-S nové generace (DHEAS2).**

DHEA-S (Dehydroepiandrosteron sulfát) je hormon vznikající téměř výlučně v nadledvinách, u mužů může částečně pocházet z varlat, za fyziologických podmínek není syntetizován vaječníky.

DHEA-S má jen slabé androgenní účinky, může však metabolizovat na silnější androgeny jako jsou androstendion a testosteron a tím být nepřímou příčinou hyperandrogenismu u hirsutismu nebo virilizace. DHEA-S cirkuluje nenavázán na SHBG, poločas eliminace je asi 12 hodin, koncentrace DHEA-S nevykazuje diurnální změny. Z těchto důvodů vykazuje jeho koncentrace dostatečnou stabilitu a tím je vhodným indikátorem androgenní produkce nadledvin.

Fyziologická role DHEA-S není dosud dobře známa, ale zdá se, že účinky tohoto hormonu mají vliv na axiliární ochlupení a mají také vliv na vývoj ochlupení během dospívání. Nízké hladiny byly nalezeny také u žen, které se podrobily operaci, při které byl odstraněn karcinom prsu. Z tohoto důvodu se zdá být jednou z dalších možností využití DHEA-S jako tumor markeru.

DHEA-S je výborným ukazatelem produkce androgenních látek v nadledvinách. Jeho sledování ve spojitosti s kortizolem může dát mnohem komplexnější ohodnocení činnosti kůry nadledvin.

Snížené hodnoty se objevují při insuficienci nadledvin.

Zvýšené koncentrace se vyskytují i u polycystického ovariálního syndromu, adrenální hyperplazie. Extrémní hodnoty u žen jsou zapříčiněny hormony secernujícím tumorem nadledvin.

Referenční intervaly:**Děti:**

4 týdny – <1 r.	0,0 – 5,3 µmol/l
1 – 4 r.	0,0 – 6,0 µmol/l
5 – 8 r.	0,1 – 2,9 µmol/l
9 – 13 r.	0,4 – 4,4 µmol/l
14 – 18 r.	1,8 – 10,5 µmol/l
19 – 21 r.	3,1 – 10,9 µmol/l

Ženy:

22 – 29 r.	1,4 – 11,4 µmol/l
30 – 40 r.	1,1 – 8,2 µmol/l
41 – 60 r.	0,6 – 5,9 µmol/l
≥ 61 r.	0,3 – 2,8 µmol/l

Muži:

22 – 29 r.	2,0 – 13,4 µmol/l
30 – 40 r.	2,2 – 12,2 µmol/l
41 – 60 r.	1,3 – 9,5 µmol/l
≥ 61 r.	0,6 – 10,2 µmol/l

Metodika a požadavky na odběr zůstávají beze změn.

Jednotky zůstávají zachovány v µmol/l.

V Šumperku dne: 30.9.2025

Jméno: Mgr. Hana Pláňková

Vedoucí Centrální laboratoře

Vyřizuje: vedoucí CL